

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Майя НІКОЛАЄВА

« 07 » березня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Індикатори соціально-економічного розвитку
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 054 Соціологія

(код і назва спеціальності (тей))

Спеціалізація: (за наявності) немає

Освітньо-професійна програма: Соціологія

(назва ОПП/ОНП)

Робоча програма навчальної дисципліни «Індикатори соціально-економічного розвитку». – Одеса: ОНУ, 2022. – 21 с.

Розробники: Ніколаєв Ю.О., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № 1 від "30" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри ЕФ (Оксана СНИГОВСЬКА)

Погоджено із гарантом ОПП ТКА (Тетяна КАМЕНСЬКА)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від "30" 08 2022 р.

Голова НМК ОХ (Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № від " " 20 р.

Завідувач кафедри (Оксана СНИГОВСЬКА)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № від " " 20 р.

Завідувач кафедри (Оксана СНИГОВСЬКА)

1.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 054 – Соціологія Спеціалізації: - _____ (назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Вибіркова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		4-й	4-й
		<i>Лекції</i>	
		14 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	не передбачено
		<i>Лабораторні</i>	
		не передбачено	не передбачено
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	84 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>Залік</i>	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - всебічне і глибоке розуміння студентами сучасних індикаторів соціально-економічного розвитку.

Завдання - оволодіння системою інструментів, норм і принципів побудови, аналізу і практичного використання основних індикаторів соціально-економічного розвитку.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних (ЗК):

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї.

б) спеціальних (фахових) (СК):

СК 01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК 03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та в світі в цілому.

СК 04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з застосуванням соціологічних методів.

Програмні результати навчання (РН):

РН 03. Застосовувати положення соціологічних теорій і концепцій для дослідження соціальних змін в Україні та в світі.

РН 04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

РН 08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**: глобальні, макроекономічні, регіональні та галузеві індикатори соціально-економічного розвитку; діючі інструменти економічного та інституційного регулювання господарських відносин; сучасні методи, норми та принципи, що визначають специфіку інституційного регулювання торгових, розрахункових, транспортних, інвестиційних, кредитно-фінансових та інших відносин між відповідними суб'єктами економіки;

вміти: застосовувати та тлумачити матеріал даної навчальної дисципліни в процесі роботи за спеціальністю; використовувати отримані економічні знання у повсякденному житті.

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика індикаторів соціально-економічного розвитку.

Тема 1. Приведення базових індикаторів соціальної, економічної та екологічної підсистем до нормованого виду.

Базові індикатори соціальної, економічної та екологічної підсистем. Їх приведення до нормованого виду. Економічні ресурси. Особливості економічних законів. Класифікація економічних законів. Економічні закони різних рівнів господарювання. Поняття «системи» та «економічної системи». Типи економічних систем. Поняття натурального та товарного господарства. Розвиток товарно-обмінних відносин. Товар та його властивості.

Тема 2. Розрахунок агрегованих та інтегрованого індикаторів екологічної підсистеми регіонів.

Агреговані та інтегровані індикатори екологічної підсистеми регіонів і порядок їх розрахунку. Походження грошей. Сутність грошей. Функції грошей. Поняття економічної та юридичної категорії «власність». Основні типи та форми власності. Поняття «ринок». Умови формування (виникнення) ринку. Види ринку. Функції ринку. Структура ринку. Переваги та недоліки ринку. Поняття «попит». Види попиту. Закон попиту. Нецінові фактори ринкового попиту. Еластичність попиту. Поняття «пропозиції». Закон пропозиції. Нецінові фактори ринкової пропозиції. Еластичність пропозиції. Ринкова рівновага.

Тема 3. Розрахунок агрегованих та інтегрованих індикаторів соціальної та економічної підсистем регіонів.

Агреговані та інтегровані індикатори соціальної та економічної підсистем регіонів, порядок їх розрахунку. Поняття «монополії». Її ціль. Види монополій. Моделі сучасного ринку. Позитивні та негативні сторони монополії. Регулювання монополії. Конкуренція та її види. Поняття «витрат». Класифікація витрат. Види витрат. Поняття прибутку; валовий дохід, граничний дохід, бухгалтерський прибуток, економічний прибуток, нормальний прибуток, монопольний і засновницький прибуток. Основні функції прибутку. Фактори, що впливають на утворення прибутку. Фактори, що впливають на формування прибутку.

Змістовний модуль 2. Індикатори соціо-економіко-екологічного розвитку регіонів.

Тема 4. Розрахунок індексу соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів.

Індекс соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів, порядок його розрахунку. Рентабельність виробництва. Її показники. Сутність та форми капіталу. Основний капітал та його аналіз. Оборотний капітал та його аналіз.

Оцінка капіталу. Загальна характеристика макроекономічних показників. ВВП та методи його розрахунку. Номінальний і реальний ВВП.

Тема 5. Проведення SWOT-аналізу стану соціо-економіко-екологічної системи регіонів.

Сутність SWOT-аналізу. SWOT-аналіз стану соціо-економіко-екологічної системи регіонів, методика його проведення. Поняття економічного росту. Типи економічного росту. Темпи росту. Засоби виміру економічного росту. Фактори економічного росту. Нерівномірність економічного росту. Вимір та наслідки безробіття. Структура економічних циклів: сутність та загальні риси. Типи циклів. Опис циклу. Сутність фінансів. Функції фінансів. Державний бюджет і бюджетна політика. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Види державного боргу. Сутність податків і податкової системи. Види і групи податків. Функції податків. Крива Лаффера. Сутність кредитної системи. Функції кредитної системи. Рівні (ланки) кредитної системи.

Тема 6. Розрахунок індексу людського розвитку території регіону.

Індекс людського розвитку території регіону, його розрахунок і аналіз. Сутність грошової маси. Попит та пропозиція на гроші. Сутність цінних паперів. Види цінних паперів. Ринок цінних паперів. Поняття ціни. Функції ціни. Типи цін. Види цін. Робоча сила, праця та її продуктивність. Ринок праці: функції та механізм дії. Криві попиту та пропозиції на працю. Сукупний попит та пропозиція на працю. Поняття «зайнятість» та «безробіття». Види безробіття. Заробітна плата та її розмір. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми та системи заробітної плати.

Змістовий модуль 3. Стратегія сталого розвитку та її індикатори.

Тема 7. Розробка стратегічних напрямків, цілей та завдань для досягнення сталого розвитку території.

Стратегія сталого розвитку, її індикатори. Порядок розробки стратегічних напрямків, цілей та завдань для досягнення сталого розвитку території. Сутність інвестицій. Ознаки класифікації інвестицій. Джерела фінансування інвестиційної діяльності. Напрямки інвестицій. Сутність проектного аналізу. Проектний цикл. Вартість грошей у часі. Складний відсоток та дисконтування. Показники ефективності у проектному аналізі. Міжнародний розподіл праці та його фактори. Два типи торгової політики. Позитивні і негативні сторони протекціонізму і фритредерства. Поняття і форми міжнародної міграції капіталу. Класифікація форм міжнародного руху капіталу. Мотиви ввозу-вивозу капіталу.

Тема 8. Впровадження, реалізація та моніторинг стратегії сталого розвитку.

Структура і динаміка процесів впровадження, реалізації та моніторингу стратегії сталого розвитку. Міжнародна міграція трудових ресурсів. Сутність валюти і валютної системи. Валюта і її типи. Валютний курс і його роль в економіці. Сутність міжнародної економічної інтеграції. Передумови інтеграції.

Характерні риси економічної інтеграції країн. Переваги і недоліки міжнародної економічної інтеграції. Класифікація країн і глобальних проблем сучасності. Проблема економічної відсталості. Демографічна проблема. Проблеми продовольства. Проблема ресурсів. Еколого-економічна проблема.

4.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика індикаторів соціально-економічного розвитку.										
Тема 1. Приведення базових індикаторів соціальної, економічної та екологічної підсистем до нормованого виду.	10	2	2	0	6	10	1	0	0	9
Тема 2. Розрахунок агрегованих та інтегрованого індикаторів екологічної підсистеми регіонів.	10	2	2	0	6	10	1	0	0	9
Тема 3. Розрахунок агрегованих та інтегрованих індикаторів соціальної та економічної підсистем регіонів.	10	2	2	0	6	10	0	0	0	10
Разом за змістовим	30	6	6	0	18	30	2	0	0	28

модулем 1										
Змістовий модуль 2. Індикатори соціо-економіко-екологічного розвитку регіонів.										
Тема 4. Розрахунок індексу соціо- економіко- екологічного розвитку території регіонів.	10	1	2	0	7	10	1	0	0	9
Тема 5. Проведення SWOT-аналізу стану соціо- економіко- екологічної системи регіонів.	10	1	2	0	7	10	1	0	0	9
Тема 6. Розрахунок індексу людського розвитку території регіону.	10	2	2	0	6	10	0	0	0	10
Разом за змістовим модулем 2	30	4	6	0	20	30	2	0	0	28
Змістовий модуль 3. Стратегія сталого розвитку та її індикатори.										
Тема 7. Розробка стратегічних напрямків, цілей та завдань для досягнення сталого розвитку території.	15	2	2	0	11	15	1	0	0	14
Тема 8. Впровадження, реалізація та моніторинг стратегії сталого розвитку.	15	2	2	0	11	15	1	0	0	14
Разом за змістовим модулем 3	30	4	4	0	22	30	2	0	0	28
Усього годин	90	14	16	0	60	90	6	0	0	84

**5. Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.**

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Приведення базових індикаторів соціальної, економічної та екологічної підсистем до нормованого виду. Розв'язання практичного завдання за темою.	2	0
2	Розрахунок агрегованих та інтегрованого індикаторів екологічної підсистеми регіонів. Розв'язання практичного завдання за темою.	2	0
3	Розрахунок агрегованих та інтегрованих індикаторів соціальної та економічної підсистем регіонів. Розв'язання практичного завдання за темою. Контрольна робота за ЗМ 1.	2	0
4	Розрахунок індексу соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів. Розв'язання практичного завдання за темою.	2	0
5	Проведення SWOT-аналізу стану соціо-економіко-екологічної системи регіонів. Розв'язання практичного завдання за темою.	2	0
6	Розрахунок індексу людського розвитку території регіону. Розв'язання практичного завдання за темою. Контрольна робота за ЗМ 2.	2	0
7	Розробка стратегічних напрямків, цілей та завдань для досягнення сталого розвитку території. Розв'язання практичного завдання за темою.	2	0
8	Впровадження, реалізація та моніторинг стратегії сталого розвитку. Розв'язання практичного завдання за темою. Контрольна робота за ЗМ 3.	2	0
	Разом	16	0

**7. Теми лабораторних занять
Лабораторні заняття не передбачені.**

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Приведення базових індикаторів соціальної, економічної та екологічної підсистем до нормованого виду. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	6	9
2	Розрахунок агрегованих та інтегрованого індикаторів екологічної підсистеми регіонів. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	6	9
3	Розрахунок агрегованих та інтегрованих індикаторів соціальної та економічної підсистем регіонів. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	6	10
4	Розрахунок індексу соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	7	9
5	Проведення SWOT-аналізу стану соціо-економіко-екологічної системи регіонів. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	7	9
6	Розрахунок індексу людського розвитку території регіону. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	6	10
7	Розробка стратегічних напрямків, цілей та завдань для досягнення сталого розвитку території. / Написання	11	14

	есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.		
8	Впровадження, реалізація та моніторинг стратегії сталого розвитку. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	11	14
	Разом	60	84

9. Методи навчання

У процесі проведення лекційних, практичних та інших видів навчальних занять будуть використані наступні методи навчання:

а) Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання;

б) Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень;

в) Практичні: вправи; тренувальні вправи; творчі вправи; розв'язання розрахункових задач; виконання дослідів; ділові ігри; рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (реферати, есе).

10.

Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Для поточного контролю (за кожною темою курсу окремо) будуть використані наступні методи оцінювання: поточне оцінювання усних відповідей і письмових завдань, а також завдань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Для періодичного контролю (за кожним змістовним модулем) будуть використані наступні методи оцінювання: модульна контрольна письмова робота, оцінювання рефератів, оцінювання есе.

Для підсумкового контролю (заліку з навчальної дисципліни в цілому) будуть використані наступні методи оцінювання: усний опит, письмовий опит, тестування.

Критерії оцінювання результатів навчання - це ознака, на основі якої проводиться оцінювання цих результатів і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень студентів і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено конкретні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни “Індикатори соціально-економічного розвитку”.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ “ІНДИКАТОРИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ”**

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання.

	інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу, робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Максимана кількість балів за заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Поточний контроль на лекціях	2	3	6
Поточний контроль під час практичних занять	2	3	6
Поточний контроль самостійної роботи	2	3	6
Контрольна робота за змістовим модулем	7	1	7

Усього за змістовим модулем 1	x	x	25
Змістовний модуль 2			
Поточний контроль на лекціях	2	3	6
Поточний контроль під час практичних занять	2	3	6
Поточний контроль самостійної роботи	2	3	6
Контрольна робота за змістовим модулем	7	1	7
Усього за змістовим модулем 2	x	x	25
Змістовний модуль 3			
Поточний контроль на лекціях	3	2	6
Поточний контроль під час практичних занять	3	2	6
Поточний контроль самостійної роботи	3	2	6
Контрольна робота за змістовим модулем	7	1	7
Усього за змістовим модулем 3	x	x	25
Підсумковий контроль (залік)	25	1	25
Підсумкова кількість балів	x	x	100

11. Питання для підсумкового контролю

1. Базові індикатори соціальної, економічної та екологічної підсистем. Їх приведення до нормованого виду.
2. Сутність та функції економічної науки. Потреби. Види потреб.
3. Методи економічного дослідження.
4. Основні питання, принципи та проблеми економічної науки.
5. Економічні ресурси.
6. Особливості економічних законів. Класифікація економічних законів. Економічні закони різних рівнів господарювання.
7. Поняття «системи» та «економічної системи». Типи економічних систем.
8. Поняття натурального та товарного господарства.
9. Розвиток товарно-обмінних відносин.
10. Товар та його властивості.
11. Агреговані та інтегровані індикатори екологічної підсистеми регіонів і порядок їх розрахунку.
12. Походження грошей. Сутність грошей. Функції грошей.

13. Поняття економічної та юридичної категорії «власність». Основні типи та форми власності.
14. Поняття «ринок». Умови формування (виникнення) ринку. Види ринку. Функції ринку.
15. Структура ринку. Переваги та недоліки ринку.
16. Поняття «попит». Види попиту. Закон попиту. Нецінові фактори ринкового попиту. Еластичність попиту.
17. Поняття «пропозиції». Закон пропозиції. Нецінові фактори ринкової пропозиції. Еластичність пропозиції.
18. Ринкова рівновага.
19. Агреговані та інтегровані індикатори соціальної та економічної підсистем регіонів, порядок їх розрахунку.
20. Поняття «монополії». Її ціль. Види монополій. Моделі сучасного ринку.
21. Позитивні та негативні сторони монополії. Регулювання монополії.
22. Конкуренція та її види.
23. Поняття «витрат». Класифікація витрат. Види витрат.
24. Поняття прибутку; валовий дохід, граничний дохід, бухгалтерський прибуток, економічний прибуток, нормальний прибуток, монопольний і засновницький прибуток.
25. Основні функції прибутку. Фактори, що впливають на утворення прибутку.
26. Фактори, що впливають на формування прибутку.
27. Індекс соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів, порядок його розрахунку.
28. Рентабельність виробництва. Її показники.
29. Сутність та форми капіталу.
30. Основний капітал та його аналіз.
31. Оборотний капітал та його аналіз.
32. Оцінка капіталу.
33. Загальна характеристика макроекономічних показників.
34. ВВП та методи його розрахунку. Номінальний і реальний ВВП.
35. Сутність SWOT-аналізу.
36. SWOT-аналіз стану соціо-економіко-екологічної системи регіонів, методика його проведення.
37. Поняття економічного росту. Типи економічного росту. Темпи росту. Засоби виміру економічного росту. Фактори економічного росту. Нерівномірність економічного росту.
38. Вимір та наслідки безробіття.
39. Структура економічних циклів: сутність та загальні риси. Типи циклів. Опис циклу.
40. Сутність фінансів. Функції фінансів.
41. Державний бюджет і бюджетна політика. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Види державного боргу.
42. Сутність податків і податкової системи. Види і групи податків. Функції податків. Крива Лаффера.

43. Сутність кредитної системи. Функції кредитної системи. Рівні (ланки) кредитної системи.
44. Індекс людського розвитку території регіону, його розрахунок і аналіз.
45. Сутність грошової маси. Попит та пропозиція на гроші.
46. Сутність цінних паперів. Види цінних паперів. Ринок цінних паперів.
47. Поняття ціни. Функції ціни. Типи цін. Види цін.
48. Робоча сила, праця та її продуктивність.
49. Ринок праці: функції та механізм дії. Криві попиту та пропозиції на працю. Сукупний попит та пропозиція на працю.
50. Поняття «зайнятість» та «безробіття». Види безробіття.
51. Заробітна плата та її розмір. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми та системи заробітної плати.
52. Стратегія сталого розвитку, її індикатори.
53. Порядок розробки стратегічних напрямків, цілей та завдань для досягнення сталого розвитку території.
54. Сутність інвестицій. Ознаки класифікації інвестицій. Джерела фінансування інвестиційної діяльності. Напрямки інвестицій.
55. Сутність проектного аналізу. Проектний цикл.
56. Вартість грошей у часі. Складний відсоток та дисконтування.
57. Показники ефективності у проектному аналізі.
58. Міжнародний розподіл праці та його фактори.
59. Два типи торгової політики. Позитивні і негативні сторони протекціонізму і фритредерства.
60. Поняття і форми міжнародної міграції капіталу. Класифікація форм міжнародного руху капіталу. Мотиви ввозу-вивозу капіталу.
61. Міжнародна міграція трудових ресурсів.
62. Сутність валюти і валютної системи. Валюта і її типи. Валютний курс і його роль в економіці.
63. Сутність міжнародної економічної інтеграції. Передумови інтеграції. Характерні риси економічної інтеграції країн. Переваги і недоліки міжнародної економічної інтеграції.
64. Класифікація країн і глобальних проблем сучасності.
65. Проблема економічної відсталості.
66. Демографічна проблема.
67. Проблеми продовольства.
68. Проблема ресурсів.
69. Еколого-економічна проблема.
70. Структура і динаміка процесів впровадження, реалізації та моніторингу стратегії сталого розвитку.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль			Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		

25	25	25	25	100
----	----	----	----	-----

Формула розрахунку суми балів за навчальною дисципліною:

Поточний та періодичний контроль								Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	25	100
6	6	6	6	6	6	9	9		
Контрольна робота за змістовним модулем 1 - 7			Контрольна робота за змістовним модулем 2 - 7			Контрольна робота за змістовним модулем 3 - 7			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Все необхідне навчально-методичне забезпечення міститься в GOOGLE-класі за адресою: <https://classroom.google.com/c/NTk1MDg3OTc4MTAz> Код курсу – azfmxis

До складу вказаного вище навчально-методичного забезпечення курсу відносяться:

-Навчально-методичний посібник: Ніколаєв Ю.О. Індикатори соціально-економічного розвитку: навчально-методичний посібник / Ю. О. Ніколаєв – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2021. – 339 с.;

-Методичний посібник: Ніколаєв Ю.О. Індикатори соціально-економічного розвитку: методичний посібник / Ю. О. Ніколаєв – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020. – 40 с.;

-Методичні вказівки до практичних робіт із навчальної дисципліни

«Регіональна політика сталого розвитку в Україні» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Туризм» зі спеціальності 242 «Туризм» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Клименко М. О., Клименко Л. В. – Рівне: НУВГП, 2018 – 48 с.;

- Робоча програма навчальної дисципліни;

-Силабус;

-Навчально-методичні матеріали для лекцій, конспекти (тексти, схеми)

лекцій;

-Мультимедійні презентації;

-Методичні вказівки (рекомендації) щодо самостійного вивчення дисципліни;

-Навчально-методичні матеріали для поточного, періодичного і підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Основна

1. Мазур О. Основи економіки: Теорія і практикум. – К.: Лібра, 2019. – 478 с.
2. Марушеский Г. Б. Етика збалансованого розвитку: монографія. Київ: Центр екологічної освіти та інформації, 2022. 440 с.
3. Мельник Л. Г. Основи стійкого розвитку: посібник для перепідготовки фахівців. Суми: Університетська книга, 2019. 325 с.
4. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку. Пер. з англ. К.: Інтелсфера, 2021. 312 с.
5. Караваєва Н. В., Карнан Р. В., Коцко Т. А та ін. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2020. 384 с.
6. Методи оцінки екологічних втрат: монографія/ За ред. д.е.н. Л. Г. Мельника та к.е.н. О. І. Корінцевої. Суми: ВТД „Університетська книга“, 2021. 288 с.
7. Базилевич В. Економічна теорія. Політекономія. Підручник. (13-те вид.). – К.: Знання-Прес, 2019. – 729 с.
8. Гальчинський А. Економічна теорія. Підручник. (5-ге вид.) – К.: Вища школа, 2019. - 503 с.
9. Горлач М. Економічна теорія. Підручник. (7 вид.) – К.: ЦУЛ, 2019. – 532 с.
10. Предборський В. Економічна теорія. Підручник. (5-те вид.) – К.: ЦУЛ, 2019. – 784 с.
11. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. / Л. Г. Мельник та ін. Суми: "Університетська книга", 2020. 654 с.

Додаткова

1. Корецький М. Економічна теорія. Навчальний посібник. (6-те вид.). - К.: ЦУЛ, 2019. – 256 с.
2. Андрусь О. Економічна теорія. Ключові питання. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2019. – 536 с.

3. Андрусь О. Економічна теорія. Практикум. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2020. – 480 с.
4. Юрій С. Економічна теорія: політична економія. Підручник. – К.: Кондор, 2020. – 604 с.
5. Zadoia A. International investment position in the system of the foreign economic activity indicators of the country [Електронний ресурс]//Academic review. – 2020.–V.2.–P.77-85. – Режим доступу: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2020/2/abstracts2020-2/9.pdf>
6. Vartanian P. R. et al. International Investment Position and Exchange Rate in Brazil: An Application of the GrubelandLloyd Index. [Електронний ресурс] // Empirical Economics Review 9(4). – 2019. – Режим доступу: https://www.mackenzie.br/fileadmin/ARQUIVOS/Public/6-pos-graduacao/upm-higienopolis/mestrado-doutorado/economia_mercados.pdf
7. Yongding Y. The reemergence of the issue of US ‘external sustainability’ and what should be China’s responses //China Economic Journal. – 2022. – V. 15. – No 3. – P.263-276. – <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17538963.2022.2117167?scroll=top&needAccess=true>
8. Azmeh S., Foster C., Echavarri J. The international trade regime and the quest for free digital trade //International Studies Review. – 2020. – V. 22. – No 3. – P. 671-692. - <https://academic.oup.com/isr/article/22/3/671/5564378>
9. Zhang D. et al. Economic policy uncertainty in the US and China and their impact on the global markets //Economic Modelling. – 2022. – V. 79. – P. 47-56. - <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264999318303936>
10. Chen L., Du Z., Hu Z. Impact of economic policy uncertainty on exchange rate volatility of China //Finance Research Letters. – 2022. – V. 32. – P. 101-116. - <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1544612319306038>

15.Електронні інформаційні ресурси

1. Сайти бібліотек:

- 1.1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - nbuv.gov.ua
- 1.2. Національна (парламентська) бібліотека України імені Ярослава Мудрого – nlu.org.ua
- 1.3. Електронна наукова бібліотека КНЕУ імені М.В. Довнар-Запольського – lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_bibl_litr/
- 1.4. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова – lib.onu.edu.ua

2. Відкриті державні реєстри:

- 2.1. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань – кар.minjust.gov.ua
- 2.2. Єдиний державний портал відкритих даних – youcontrol.com.ua

3. Оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ

та організацій:

- 3.1. Державна служба статистики України – ukrstat.gov.ua
- 3.2. Головне управління статистики в Одеській області – od.ukrstat.gov.ua
- 3.3. Міністерство економіки України – me.gov.ua
- 3.4. Міністерство закордонних справ України – mfa.gov.ua
- 3.5. Національний банк України – www.bank.gov.ua
- 3.6. Міністерство фінансів України - www.minfin.gov.ua

4. Відкриті бази даних:

- 4.1. Міжнародний валютний фонд – www.imf.org
- 4.2. Комісія ООН з торгівлі та розвитку – www.unctad.org
- 4.3. Світова організація торгівлі – www.wto.org
- 4.4. Центральне розвідувальне управління США (ЦРУ) – www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/
- 4.5. Організація економічного співробітництва та розвитку - www.oecd.org
- 4.6. Азійський банк розвитку - www.adb.org/Countries
- 4.7. Євростат - ec.europa.eu/eurostat
- 4.8. Перелік Інтернет-адрес Центральних банків усіх країн світу - www.bis.org/cbanks.htm
- 4.9. Historical gross domestic product [Електронний ресурс] // World Bank data. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>
- 4.10. Historical consumer price index [Електронний ресурс] // World Bank data. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>